

§ 267

Dnr KS 2026/00442-1.2.1

Beslut - Reducering av avgifter för tillfällig markupplåtelse under 2026

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Reducering av avgifter för tillfällig markupplåtelse för uteserveringar och varuexponering utanför butik under 2026 fastställs att gälla från och med den 17 juni 2026 till den 15 augusti 2026.

Reservation

Johan Fernkvist (M), Eleonore Lundkvist (M) och Anna Nordin reserverar sig mot beslutet till förmån för Johan Fernkvists (M) förslag och lämnar en skriftlig reservation:

”Ett levande centrum skapas genom butiker, restauranger och aktiviteter som lockar dit människor. Ska företagen i centrum överleva och växa kräver det att avgifterna är låga och inte medför omotiverad ekonomisk börda. Västerås hamnar ofta långt ned i företagsranking och en anledning till detta är höga avgifter för markupplåtelse. Att tillfälligt sänka avgifterna inför ett val signalerar inte att man vill stötta stadens företagare. Moderaterna anser istället att avgifterna bör sänkas permanent för att stärka företagen och skapa ett levande centrum.”

Roger Haddad (L) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Ärendet avser ett förslag om att tillfälligt sänka avgifterna för vissa markupplåtelser på offentlig plats, som uteserveringar och varuexponering utanför butik. Förslaget innebär att avgifterna reduceras med 50 procent av ordinarie avgift under, cirka två månader – från den 17 juni till den 15 augusti 2026. Den ekonomiska effekten av åtgärden ska följas upp.

Tekniska nämnden behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 12 maj 2026 och beslutade att föreslå kommunfullmäktige fastställa reduktion av tillfällig markupplåtelse för uteserveringar och varuexponering utanför butik och att taxan ska gälla från och med den 17 juni 2026.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Reducering av avgifter för tillfällig markupplåtelse för uteserveringar och varuexponering utanför butik under 2026 fastställs att gälla från och med den 17 juni 2026 till den 15 augusti 2026.

Yrkanden

Johan Fernkvist (M) yrkar att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att avgifterna för tillfällig markupplåtelse sänks permanent.

Anna Maria Romlid (V) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Roger Haddad (L) yrkar bifall till Johan Fernkvists (M) förslag.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, dels Johan Fernkvists (M) ändringsyrkande, dels bifall till stadsledningskontorets förslag från Anna Maria Romlids (V). Ordföranden föreslår en beslutsgång där förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner beslutsgången varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt stadsledningskontorets förslag.

Stadsledningskontoret
Fredrik Jacobsen
Epost: fredrik.jacobsen@vasteras.se

Kopia till
Tekniska nämnden

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Reducering av avgifter för tillfällig markupplåtelse under 2026

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Reducering av avgifter för tillfällig markupplåtelse för uteserveringar och varuexponering utanför butik under 2026 fastställs att gälla från och med den 17 juni 2026 till den 15 augusti 2026.

Ärendebeskrivning

Ärendet avser ett förslag om att tillfälligt sänka avgifterna för vissa markupplåtelser på offentlig plats, som uteserveringar och varuexponering utanför butik. Förslaget innebär att avgifterna reduceras med 50 procent av ordinarie avgift under, cirka två månader – från den 17 juni till den 15 augusti 2026. Den ekonomiska effekten av åtgärden ska följas upp.

Tekniska nämnden behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 12 maj 2026 och beslutade att föreslå kommunfullmäktige fastställa reduktion av tillfällig markupplåtelse för uteserveringar och varuexponering utanför butik och att taxan ska gälla från och med den 17 juni 2026.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Reducering av avgifter för tillfällig markupplåtelse för uteserveringar och varuexponering utanför butik under 2026 fastställs att gälla från och med den 17 juni 2026 till den 15 augusti 2026.

Beslutsmotivering

Den politiska inriktningen med förslaget är att under en begränsad tidsperiod tillfälligt sänka avgifterna för vissa markupplåtelser på offentlig plats, som uteserveringar och varuexponering utanför butik. Förslaget innebär en reduktion med 50 procent av ordinarie avgift vilket motsvarar cirka två månader från den 17 juni till den 15 augusti 2026. Detta bedöms kunna bidra till ökad aktivitet i stadskärnan samt stärka förutsättningarna för handel, restaurangverksamhet och stadens attraktionskraft.

Markupplåtelseavgifterna utgör ett styrmedel för användningen av offentlig plats. Förvaltningen bedömer att en tidsbegränsad och generell avgiftsreduktion är förenlig med gällande regelverk, under förutsättning att likställighetsprincipen i kommunallagen beaktas. Samtidigt leder förslaget till ett intäktsbortfall på cirka 520 000 kronor under två månader, vilket påverkar tekniska nämndens

verksamhet negativt eftersom åtgärderna måste finansieras genom minskade utgifter inom nämndens ansvarsområde.

Mot denna bakgrund lämnar förvaltningen förslag att, om reduktion ska genomföras, ska denna vara generell och gälla alla uteserveringar och varuexponeringar, samt vara tidsbegränsad till 2026.

Åtgärden ska följas upp efter avslutad period för att bedöma dess ekonomiska effekter.

Juridisk bedömning

Enligt plan- och bygglagen regleras markanvändning via detaljplan. Ordningslagen aktualiseras när offentlig plats används för annat än sitt ordinarie ändamål och tillåter endast tillfällig upplåtelse. Avgiftslagen (1957:259) ger kommunen rätt att ta ut avgifter för sådan användning. Kommunallagen (2 kap. 3 § likställighetsprincipen) innebär att lika fall ska behandlas lika, om inte sakliga skäl föreligger.

Kommunfullmäktige har beslutat om avgifter för tillfälliga markupplåtelser och är behörig att fatta beslut om reducering.

Ekonomisk bedömning

Den ekonomiska hållbarheten påverkas genom minskade intäkter för tekniska nämnden. En reducering för uteserveringar samt exponering utanför butik beräknas minska nämndens intäkter med upp till cirka 0.5 mnkr under en period om två månader. Nämnden har för 2026 blivit kompenserad med två miljoner kronor i beslut 2026/00106-3.12.1 för omkostnader kopplade till sommargåtan. Reduceringen av avgifter hanteras således inom befintlig ram.

Hållbarhets- och näringslivsbedömning

Satsningen bidrar till ett mer levande och attraktivt stadsliv. Samtidigt finns utmaningar då ökad efterfrågan på upplåtelser kan leda till högre belastning på offentliga ytor och ha påverkan på framkomlighet.

Bedömning av barnets bästa

Perspektivet är inte relevant med anledning av ärendets karaktär och innehåll.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Magnus Lindberg
Ekonomidirektör